

Krátce po třetí hodině odpoledne 9. října 1928 se na styku pražských ulic Biskupské a Na Poříčí ozvalo podivné zadunění. Vzápětí kolemjdoucí spatřili, jak se postupně sesouvá k zemi takřka dokončený nový dům.

Za několik dnů se na železobetonové pětipatrové stavbě obchodního domu Josefa Jaksche měla dělat „glajcha“. Dělníci stavební firmy inženýrů T. Pražáka a P. Morávka dokončovali práce na ploché střeše a další pracovali na interiérech. Když se usadil zvržený prach, bylo jasné, že v objektu i mimo něj budou lidé, pravděpodobně zranění, či dokonce mrtví.

Na stavbě v době zřícení budovy pracovalo 87 osob, z nichž po skončení vyprošťovacích prací bez následků přežilo pouze 11. 30 dělníků bylo při havárii zraněno a 43 dalších zahynulo v troskách. Vyprošťovací práce hasičů, vojáků a dělníků trvaly celý den, v noci a ještě další den. Druhý den přijeli na pomoc také horníci z Kladna. Mezi oběťmi bylo rovněž 17 Jihočechů – zedníků a dalších řemeslníků z Besednice, Soběnova, Nesmeně, Chlumu a Chodče. Příbuzní obětí byli zváni po neštěstí do Prahy, aby pomohli s identifikací mrtvých. Byl to pro rodiny zahynuvších velmi nešťastný den.

Pražská městská rada rozhodla, že v úterý 16. října bude uskutečněn společný pohřeb, jehož se údajně zúčastnilo 100 tisíc lidí. V továrnách byla přerušena na 10 minut práce a na pražských stavbách se ten den vůbec nepracovalo. Příští den – ve středu – byly rakve s ostatky Jihočechů naloženy do vlaku a odvezeny na kaplické nádraží a ve čtvrtek 18. října se konalo na besednickém hřbitově poslední rozloučení s jedenácti zahynuvšími z Besednice a Nesměně. Od té doby stojí v zadní části besednického hřbitova památník se jmény všech pochovaných. V roce 1978 došlo k jeho obnovení.

Po mnoho let se vždy počátkem října koná v besednickém kulturním sále přehlídka harmonikářů, kteří hrají na heligonku, jíž se často také říká zednické piáno. Toto pěkné setkání se stalo pravidelnou vzpomínkou na ty, kteří jako živitelé rodin našli při práci smrt.

Příčina zřícení domu nebyla nikdy přesně vyšetřena, oficiálně se uvádělo, že došlo k přetížení nosných pilířů. Všeobecně se ale mluvilo o tom, že nebyl použit kvalitní beton a nedodržel se čas, potřebný k jeho úplnému ztuhnutí. Jelikož k události došlo nedlouho před oficiálními

oslavami desátého výročí státní samostatnosti, objevily se i spekulace, že majiteli šlo o to získat daňovou úlevu, která byla vypsána na stavby dokončené před státním svátkem 28. října.

Poříčská katastrofa byla největší stavební novodobou nehodou, ale nebyla zdaleka jedinou. Praha zažívala ve druhé polovině 20. let minulého století bouřlivý stavební rozvoj. Jen několik měsíců před poříčským neštěstím se zřítila novostavba v Rytířské ulici, 11. října 1928 spadl v noci dokončený čtyřpatrový dům v Libni. Technologická nekázeň spolu s šetřením materiálem nebyly ojedinělým jevem. Jen pro úplnost: na stejném místě nechal za dva roky obchodník Jaksch postavit jiný dům, který stojí dodnes.

Pavel Mörtl

{phocagallery view=category|categoryid=200|limitstart=0|limitcount=0}